

Paisatge amb herois

Recordem tres casos singulars:
Capitán Trueno, Eric Castel
i Perico Carambola

La història, la cultura, la geografia i la migració turística d'aquestes terres han excitat la imaginació de guionistes i dibuixants de fora, que han volgut incorporar elements gironins al periple vital dels seus herois de paper i tinta.

>> El Festival Terra de Trobadors va consagrar, l'any 96, l'origen empordanès del Capitán Trueno.

El Capitán Trueno, empordanès

El Capitán Trueno és empordanès perquè ho va decidir el seu creador, Víctor Móra. Vull dir que podria ser fill de Torroella de Montgrí, de Sant Martí d'Empúries, de Roses o de la Selva de Mar. Això ho tinc força clar:

«El Capitán Trueno va néixer a la llunyana Hispània... A la Costa... No lluny d'una gran barrera muntanyosa... En una regió on bufa, a vegades, un endimoniat vent del nord...».

És de Castelló, de la capital del comtat d'Empúries. Ho sabem gràcies a l'aventura *L'endeví dels ulls morts*, amb dibuixos d'Ambrós, publicada el 1996 en les planes del quadernet *Fill de l'Empordà. Un mite dels còmics*, i editada per la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries amb motiu del VI Festival Terra de Trobadors. Tanmateix, aquesta preposteració va ser publicada el 1983 en un dels fascicles de la *Historia de los Còmics*, produïda per Josep Toutain i dirigida per Javier Coma. El senyor Toutain n'estava molt orgullós: «És la història dels còmics més completa que existeix al món. Us ho asseguro».

És de Castelló d'Empúries perquè en Joan Casanovas va escoltar la meua idea de fer parlar català l'inefable aventurer. És clar, jo ja tenia el permís del senyor Móra, tot sigui dit. Casanovas em va dir que em posés en contacte amb la periodista Maria Crehuet, coordinadora, a final del segle XX, del Festival Terra de Trobadors. Per reblar-ho tot, Casanovas i Crehuet tenien una relació extraordinària amb Annie Goetzinger, dibuixant de la sensual *Felina*, el guionista de la qual és Víctor Móra.

Des del dia que decideix marxar de casa per no dur una vida parasitària, l'inefable Trueno viatja en companyia de Goliath el Trencanous i de Crispín.

Deu anys més tard, l'escriptor Pepe Gálvez i el dibuixant Alfonso López editen l'àlbum *Silencios, la juventud del Capitán Trueno*. En aquesta nova preposteració, del 2006, Gálvez i López aprofundeixen encara més en el mite de Castelló d'Empúries. No hi falta l'ambient comercial ni la coexistència amb la comunitat jueva, amb xicota inclosa. D'aquest àlbum, el que em fa més gràcia és que Goliath és de Besalú.

Salvador Garcia-Arbós
és periodista.

El Capitán Trueno és de Castelló, de la capital del comtat d'Empúries. Ho sabem gràcies a l'aventura *L'endeví dels ulls morts*, amb dibuixos d'Ambrós

Eric Castel: prodigi blaugrana

A finals dels anys setanta, l'Editorial Grijalbo va treure al mercat el primer volum d'una col·lecció que esdevindria un veritable fenomen social: *Eric Castel*. El còmic era creació de la guionista Françoise Hugues i del dibuixant Raymond Reding, i tenia la singularitat que estava protagonitzat per un jugador de futbol... del Barça!

En uns temps en què el món culer no tenia la projecció universal que té actualment, la sèrie va suposar el primer graó cap a la globalització del fenomen blaugrana, ja que es va publicar arreu d'Europa amb notable èxit. Raymond Reding era un dibuixant d'una llarga trajectòria, iniciada a la llegendària revista *Tintin*, i que s'havia especialitzat en el còmic esportiu amb sèries com *Jari* i *Vincent Larcher*.

Eric Castel era un jugador francès que fitxava pel Barça i esdevenia una celebritat futbolística. Els àlbums se centraven en el món de l'esport, però tot sovint el protago-

>> A l'àlbum *Silencios*, *Alfons López* i *Pepe Gálvez* incidien en les arrels comtals del personatge.

Eric Castel era creació de Françoise Hugues i Raymon Reding, i tenia la singularitat que estava protagonitzat per un jugador de futbol... del Barça!

>> El futbolista blaugrana Eric Castel va quedar subjugat per la bellesa de Tossa de Mar.

nista esdevenia un ocasional investigador, acompanyat sempre dels Tonis, una colla de nens que l'ajudaven a resoldre els casos.

La sèrie era interessant per la seva temàtica i per la seva narrativa àgil i engrescadora, però molt especialment per l'acurada documentació. La ciutat de Barcelona era retratada de forma precisa i exhaustiva. El lector català podia fruit d'aquesta mirada artística sobre la ciutat sorgida de la sensibilitat d'un dibuixant belga. Però no només Barcelona era un dels escenaris de les aventures sinó que, des del primer volum, la vila de Tossa esdevenia l'altre gran espai de la sèrie. L'Eric Castel se n'hi anava quan volia esbargir-se de la tensió esportiva, i allà coneixia la colla dels Tonis. Els carrerons de la ciutat, el recinte emmurallat de Vila Vella, les seves platges i les cales de la Costa Brava esdevenien un entorn dibuixat amb cura per Reding, que demostrava un coneixement directe i exhaustiu de l'entorn marítim del Baix Empordà.

La sèrie es va mantenir al mercat durant quinze àlbums. Des de 2008, tot coincidint amb l'etapa més gloriosa del club de futbol, Norma Editorial ha anat reeditant tots els títols de la col·lecció.

Joan Manel Soldevilla
és estudiós del còmic.

Perico Carambola: atureu les rotatives!

Perico Carambola, nascut del talent gràfic de Miguel Gallardo i l'enginy literari d'Ignacio Vidal-Folch, és l'hereu natural del castròfic Reporter Tribulete. El personatge va ser creat per a la resurrecció de la revista TBO (1986), que va dirigir Joan Navarro, però va ser desenvolupat a les pàgines d'estiu de *La Vanguardia* (1993-1994).

Carambola era el becari perpetu de *Galanes*, una llardosa revista del cor. Manipulat a diari per Gonzalo Palomares, el redactor estrella de la casa, Carambola no dubtava a assumir els rols de *parazzi* o reporter *gonzo*, si gràcies a això podia aconseguir un contracte fix a l'empresa. L'agilitat narrativa de Gallardo i els diàlegs còmics de Vidal-Folch van donar unes aventures esplèndides, on es barrejava el gag físic de l'escola Bruguera amb l'esperit més destraller de Makoki.

>> Perico Carambola va patir grans desventures a la Costa Brava.

Durant el seu segon estiu d'existència, Carambola va convertir les comarques gironines en el seu centre d'operacions

Durant el seu segon estiu d'existència, Carambola va convertir les comarques gironines en el seu centre d'operacions. La recerca desesperada de *scoops* el va dur fins al Club Mediterráneo cadaquesenc o a les *boîtes* de Calella, seguint les petjades de la *jet-set*. El personatge va substituir el negre dissecat del Museu Darder, va entrevistar intel·lectuals obtusos a les masies del Baix Empordà, va empaïtar un clon de Julio Iglesias a Lloret i, en una mena d'apoteosi final, va acabar rebentant el famós suquet de Pere Portabella —rebatejat aquí com a Pollopera—. Tot plegat configurava un fresc crític envers les maneres de fer d'alguns periodistes, envers els interessos informatius de la premsa rosa i envers a la societat catalana del moment.

L'obra es va recollir a *Perico Carambola* (Glénat, 1994), que va obtenir el premi al millor guió del Saló del Còmic. Les desventures del reporter també formen part del recull *Héroes Modernos* (Glénat, 1998), que aplega les col·laboracions de Gallardo i Vidal-Folch.

Sebastià Roig és periodista.

EL «PUNCH» DE JOAN ANTONI POCH

IMATGES DEL BISEMANARI HORA NOVA [JACAE]

De cop precís, **Joan Antoni Poch**, JAP, passarà a la història entre els grans virtuoses de l'acudit gràfic polític. Fill d'una professora de dibuix, va néixer el 27 de juny de 1958 a Girona, i exerceix d'empordanès a l'Institut Ramon Muntaner, de Figueres, del qual ha estat el director. Publica cada dia l'acudit *La punxa d'en JAP* a les planes d'*El Punt Avui*. Va començar el

7 de novembre de 1980, quan la capçalera era encara *Punt Diari*.

Ha dibuixat per a totes les edicions del grup Hermes, des de *Presència* o *El Puntet* fins a la desapareguda *La Coma*, enyorat i desacomplexat suplement humorístic. També ha publicat acudits a *El Triangle*, *L'Empordà*, *Capçalera* i *Revista de Girona*. Ha il·lustrat llibres, especialment de contes de Maria Àngels Gardella, la seva esposa, la qual ha estat la guionista dels seus dos únics còmics: *Les aventures de Quima Guspira*, publicats setmanalment a *Presència*. *La Quima Guspira i els falsificadors* —primer títol de la sèrie— va ser publicat en àlbum. El segon, *L'infern blanc*, només es pot llegir en línia.

No entenc per què no ha estat reconegut amb el Premi Internacional d'Humor Gat Perich. Algun dia espero que algun dels membres del jurat de la Barcelona provincialiana i acomplexada que Perich detestava expliqui per què en JAP no ha rebut mai el guardó, ni quan es lliurava a Llançà.

Salvador Garcia-Arbós és periodista.

